

AZET

ZPRAVODAJ KLUBU KAKTUSÁŘŮ ASTROPHYTUM BRNO | 3/2020

JAROSLAV KAŠPAROVSKÝ: STANOVISKO ÚKZÚZ K PRODEJI PŘEBYTKŮ

JARKA ŽIVOTSKÁ: TŘETÍ OHLÉDNUTÍ ZA ZÁJEZDEM ZA KAKTUSY 2019

PETR ZEIDLER: PLZEŇSKÉ KOLOKVIUM

STANISLAV STUHLÍK: VZPOMÍNÁME NA OTAKARA SADOVSKÉHO

MORAVA

— Jaroslav Kašparovský
foto Lukáš Pich

NÁRODNÍ PARK PODYJÍ

Možná si řeknete, co má tento nápěv společného s tímto našim nejmenším Národním parkem.

Je to jenom nápěv, kterým chci ukázat na to, jak si naši prapředci vážili čisté, pitné vody a jak šetrně hospodařili nejenom s touto vodou, ale jak žili v souladu s celou přírodou.

Kdysi dávno, kdy mně bylo kolem třiceti let, jeden pán, kterému bylo více jak osmdesát let, mi řekl: „Jaroslave, jednou budou lidé platit pitnou vodu zlatem.“ Až dnes si na jeho slova vzpomínám a přemýšlím, jak již tehdy věděl nebo tušil, které nerostné bohatství bude jednou nejcennější. A tak mu dnes musím dát za pravdu a sklonit se před jeho předvídatostí.

No, a protože jsem NP Podyjí vícekrát navštívil a měl možnost pozorovat tento kraj, tak vás zvu na malou procházku tímto parkem, na prohlídku jeho architektonických skvostů a na zachovalou přírodu tohoto malebného koutu naší země. Koutu, kde lidé po staletí žili, hospodařili a věřím, že byli i šťastní a spokojeni.

Národní park Podyjí je našim nejmenším národním parkem. Rozkládá se na rozloze 63 km² a je svou rozlohou menší než CHKO Pálava, o které jsem psal předešle.

Tato oblast byla ještě před třiceti lety z velké části veřejnosti nepřístupná. Bylo to hraniční pásmo a snad i z tohoto důvodu zůstala příroda jen málo nebo vůbec lidskou činností nedotčena. Dnes se NP nachází na obou stranách pomyslné hranice, mezi naší krásnou vlastí a sousedním neméně hezkým a na přírodní krásy bohatým Rakouskem.

V tomto parku najdeme spoustu zajíma-

Lidová píseň

*V širém poli studánečka
kamenná.*

*A v ní voda, voděnka,
a v ní voda studená...*

Ledňáček říční

vostí, ať už přírodního, nebo stavebního charakteru.

Mezi první přírodní zajímavost patří Popická naučná stezka. Tuto stezku můžete pomalou chůzí absolvovat během dvou hodin. Můžete na ní pozorovat zajímavé stromy a rostliny, z nichž některé vám přiblížím: réva vinná, slivoň švestka, trnka obecná, třešeň ptačí, janovec metlatý, nebo dub červený a další. Z říše živočišné zde žijí: netopýr brvitý, plšík lískový, norník rudý, ledňáček obecný, dudek chocholatý a spousta dalších živočichů. A tak při procházce touto stezkou si neopomeňte vzít sebou dalekohled nebo fotoaparát. Žije zde spousta hmyzu, zejména motýlů a brouků, na které při své procházce

narazíte, a je možné, že je uvidíte poprvé ve svém životě.

Druhou neméně zajímavou oblastí jsou Havraníky se zdejší vřesovištěm, které je vyhlášeno jako Národní přírodní rezervace. I tato oblast je velmi hojně navštěvována turisty, kteří zde při svých toulkách spatří vřes akručinku chlupatou nebo diviznu. Ze živočichů stojí za zmínku pavouk stepní rudý. Tuto oblast udržují svým spásáním koně, kteří byli do oblasti vypuštěni a volně zde žijí, a tak se za přispění těchto zvířat udržuje příroda v rovnováze. Kvete zde nejenom zmiňovaný vřes, ale žijí zde živočichové, spojení v symbióze s tímto vlhkým prostředím.

Třetí zastavení patří vinici Šobes: to pro ty z vás, kteří tento opojný mok máte rádi a kterým z vás jiskření tohoto moku ve skleňičce učarovalo, přidám pár slov.

Vinice Šobes je jedna z nejkrásnějších a nejstarších v ČR. Byla zařazena mezi deset nejlepších vinařských poloh v Evropě. Její víno vyniká zvláštní chutí a vůní. Vinice je na JZ ostrohu nad řekou a tato poloha ji

dodává neopakovatelné podmínky pro pěstování vinné révy. A proto: Vínečko bílé, jsi od mé milé...

Zastavení čtvrté, státní zámek Vranov nad Dyjí. Kdo by neznal tento barokní skvost, tyčící se vysoko nad řekou Dyje. Je to skvost barokní architektury a umu stavitelů a dělníků té doby. První zmínky pocházejí z doby kolem desátého století, z dob vlády Přemyslovců. Tento zámek je zmiňován v Kosmově kronice, kde je řazen do obranné soustavy proti výbojům ze sousedních Rakous. V pozdější době vlastnili tento zámek další šlechtické rody, z nichž budu jmenovat jenom některé: Lichtenburkové, Althanové a později Ditrichštejnové.

Tato lokalita je zmiňována jako osídlení již ve starší době kamenné nebo i v době bronzové či ještě později v době Keltů a starých Římanů.

Zastavení páté, státní hrad Bítov. I tento hrad se nachází v oblasti NP Podyjí. Již v desátém století a v první čtvrtině století jedenáctého je zde zmiňováno velkomoravské sídliště. Bylo to v období, kdy Přemys-

Ropucha zelená

Šídlo pestré

lovci obsazovali svými výbojnými výpravami moravská území. Hrad Bítov je snad jedním z nejstarších hradů v oblasti Podyjí. Stojí nedaleko soutoku dvou řek a to řeky Dyje a řeky Želetavky. I na tomto hradě se vystřídala nejrůznější panstva, z nichž za zmínku snad stojí již jednou zmiňovaný rod Lichtenburků. Na hradu Bítov najdete velmi zajímavou expozici vycpaných psů, jejichž počet

dosahuje téměř padesáti kusů. Jsou zde další zajímavosti, které opravdu stojí za návštěvu a zhlédnutí. Protože tento hrad stojí nedaleko Rakouska, je možné ať již na kole, pěšky nebo i autem navštívit tuto sousední zemi, kde jsou k vidění další stavitelské nebo přírodní zajímavosti.

Na závěr bych vás všechny rád pozval k návštěvě a procházce tímto krásným koutem naší Moravy. Protože tato pomyslná procházka je již třetí v pořadí, tak si vás všechny dovoluji pozvat na pomyslnou čtvrtou procházku Moravou a to další neméně krásné oblasti: hádejte kam?

Jako obvykle – a co kaktusáři? I v této oblasti, v nedalekém příhraničním městě Znojmě býval spolek milovníků této pichlavé krásy. Jsou-li moje informace správné, kaktusáři zde jsou dále, jenom jejich spolek již zanikl. Tak jim popřejme, aby se jim podařilo jejich spolkovou činnost obnovit a rozvíjet.

Tesařík obrovský

**AKTUÁLNÍ INFORMACE OHLEDNĚ KONÁNÍ PŘEDNÁŠEK
NAJDETE NA NAŠICH INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH
WWW.ASTROPHYTUM.CZ**

STANOVISKO ÚKZÚZ K PRODEJI PŘEBYTKŮ

— Jaroslav Kašparovský

Datum: 21. 4. 2020

Od: Jaroslav Kašparovský

Pro: Miroslav Králíček, vedoucí právního oddělení ÚKZÚZ

Hezké dopoledne pane magistře.

Prosím Vás, jeli to možné, o vysvětlení jedné problematiky. Od školních let pěstuji kaktusy a nějaké další sukulentní rostliny. Brzy mně bude sedmdesát a tak se prosím táži. Na základě nových fyto-sanitárních opatření prý v rámci ČR nesmím zaslat bez rostlinolékařského pasu žádné rostliny za úplatu. Občas jsem mívával přebytky z výsevu a tak jsem je kolegům nabídl k prodeji, nebo výměně. Bývalo to tak maximálně za jeden tisíc až patnáct set ročně. Za to jsem si pořídil hnojiva a květináče. Nyní bych prý i pro prodej jednoho kusu v ceně například 10 Kč potřeboval registraci u vás. Můžete mně prosím sdělit, jak to ve skutečnosti po právní stránce opravdu je?

Děkuji za odpověď a přeji hezký den.

Jaroslav Kašparovský

Datum: 29. 4. 2020

Od: Miroslav Králíček, vedoucí právního oddělení ÚKZÚZ

Pro: Jaroslav Kašparovský

Dobrý den,

ve spolupráci s kolegy ze Sekce osiv, sadby a zdraví rostlin sděluji následující:

1. Přebytky prodávané fyzickou osobou nepodnikající (tj. nemá IČO ani daňovou povinnost), nejsou uváděním do oběhu,
2. Jde o přímý a výhradní prodej pouze konečným uživatelům.

Jsou-li splněny výše uvedené podmínky, není třeba registrace ani RL pas.

S pozdravem
M. Králíček

OHLÉDNUTÍ ZA ZÁJEZDEM ZA KAKTUSY 2019, DÍL TŘETÍ

— Jarka Životská

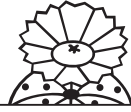
dokončení z minulého AZETu

A jedeme dál. Cestou zase spadlo z oblohy pár kapek, ale u pana Quida se počasí umoudřilo a tak jsme se mohli rozběhnout po zahradě bez deštníků. A že bylo co vidět. Tři skleníky a několik parapetů nabízelo stovky kaktusů v luxusním provedení. Až oči přecházely. Mě zaujala sbírka blossomfeldií a

ariokarpusů. K tomu kousíček „lesa“ s božími muky a nádherně rozkvetlé fuksie. Ani se nám nechtělo odjíždět. Vždyť jsme si nestáli ani vše prohlédnout. Parapety s kaktusy zůstaly tak nějak mimo zájem. Neradi se loučíme s Quido Kuchaříkem a Jakubem Starostou, ale všechno má svůj konec. I náš zájezd. Je zase půl šesté a nás čeká ještě dlouhá

fotky: sbírka př. Quido Kuchařika

cesta domů. Pan řidič nás v pořádku přivezl do Brna a za to mu patří dík. A stejné poděkování patří všem, kteří pro nás tento zájezd zajišťovali, především výboru Astrophyta a našemu předsedovi P. Metelovi. Snad vás přiložená foto alespoň na chvíli vrátí do na zážitky bohatého krásného 7. zářijového dne roku 2019.

PLZEŇSKÉ KOLOKVIUM

— Petr Zeidler

Plzeňské Kolokvium. Co může hnát nadšeného začátečníka k jízdě přes celou republiku, aby si poslechl pár přednášek o pěstování kaktusů a pak jel zase půl dne zpět? U mě to byla vidina DVD o pěstování kaktusů a tedy dalších zajímavých informací. Dozvěděl jsem se o této možnosti již začátkem listopadu roku 2019. Tehdy možná ještě ve fázi myšlenky, u mě však jasné motivace proč vyjet na dalekou pouť. Jenomže čas plyne a člověk se mění, a tak se za ten rok mé motivace změnily. Chtěl jsem poznat lidi, vidět jejich sbírky a na živo si ověřit, že jsou plzeňáci skutečně ta dobrá parta lidí a skvělých kaktusářů, jak se mi jevílo na jejich diskuzním fóru po dobu toho uplynulého roku.

A musím říct, že nelituji jediného kilometru ujetého autem a jedině minuty strávené v kolonách na našem největším parkovišti jménem D1! Dostal jsem se do party skvělých lidí, dostalo se mi vřelého uvítání a přijetí a došlo i na prohlídky zajímavých sbírek.

Plzeňské Kolokvium se konalo ve dnech

11.–12. 9. 2020. Program začínal u Jirky Musila. Jeho sbírka je nádherná a mě, jako „astrofila“ zaujala především kolekce krásných astrophyt. *Ornata*, *coahuilense*, *myriostigmy*, *asteriasy*, neuvěřitelně vytrněné *aurum*, u Jirky najde každý milovník těchto skvostů co hrdlo ráčí. Jirka je usměvavý a velmi milý člověk, skvělý hostitel. Jeho první otázka po pozdravu byla „kde máš půllitr, už jsme narazili“. A v tomto přátelském duchu se návštěva nesla až do pozdních nočních hodin. Jeho sbírky jsem se nemohl nabažít a když už mě začalo nudit koukání do ferokaktusů a astrophyt, dostalo se mi „soukromé přednášky“ o mých oblíbených kaktusech od Pavla Tůmy a Karla Šlajse na téma „vločkování jako rozlišovací znak u *A. myriostigmy* na lokalitě“. Na tu pak navázal zajímavým povídáním Vláda Duda druhý den při obědě po Kolokviu. Každý návštěvník něco donesl, a tak se pilo a jedlo a přijížděli další a další hosté. Mezi nimi například i Karel a Pavel Pavlíček, Vojta

Myšák, který měl velmi zajímavou přednášku o *Mammillarii brevipilumose* a další. Došlo i na promítání, při kterém mě zaujal film o záливce. Zejména metoda Milana Kúrky a jeho záливce sněhem byla poučná.

Sobotní burza a následné Kolokvium nemělo patrně účast jako v jiných letech. Byl jsem na této akci poprvé, soudím však ze záběrů ze zmiňovaného DVD o kaktusech vydaného plzeňským klubem. Je otázka, jest-

li to je dobře nebo špatně. Já však nemiluji davy, které mě tlačí neznámo kam bez mé kontroly, a tak mi tato situace vyhovovala. Podařilo se mi dokonce ulovit nádherné *Astrophytum asterias*, což mou spokojenost ještě zvýšilo. Tato rostlina následně nádherně a opakovaně vykvetla v kufru auta a tak přemýšlím, jestli ji nebudu trvale pěstovat třeba ve skříní :o)

Blok přednášek byl velmi zajímavý. Za všechny bych jmenoval přednášku Petra Jakobeho o ošetření semen kyselinou sírovou. Snažím se přemluvit semena *M. luethyi* ke klíčení a po dobrém to s nimi opravdu nejde. Tahle metoda jim snad domluví.

Druhá, velmi zajímavá přednáška, o které se chci zmínit, byla od přítele Pavla Pe-

regrina na téma „Třásněnka, nový škůdce v kaktusových sbírkách“. Pavel je odborník na slovo vzatý, má obrovské zkušenosti a praxi s bojem proti škůdcům a hloubkou a důkladností připravených materiálů ukázal důraz na detail a preciznost, která je v tomto boji jistě základní předpoklad vítězství.

Těsně před jednou jsme se rozešli na oběd. Program však ještě nekončil. Plzeň a její okolí není známo jen krásným pivovarem a zoologickou zahradou s dinoparkem, ale pro milovníky otrněné krásy zejména spoustou nádherných sbírek vynikajících plzeňských kaktusářů a tak se jelo na návštěvy. O tom ale třeba přistě.

VOLEBNÍ ROK 2020

V pátek 7. února 2020 se konala tradiční Volná tribuna. Než však začaly přednášky, čekala na všechny zúčastněné ještě jedna důležitá povinnost, a to zvolit nové členy výboru. Tak jako v dřívějších letech to bylo podle stejného scénáře, byli navrženi stávající členové a členská základna všechny jednohlasně schválila. Po této volbě následovala 18. 2. 2020 schůze výboru, kde se volili jednotliví funkcionáři. Revizní komise ve složení: předseda Pavel Novák a členové: Lubomír Hrubý a Stanislav Stuchlík, byla zvolena na členské schůzi. Vedení Astrophyta dopadlo prakticky beze změny. Složení výboru: předseda: Petr Metela, místopředseda: Jiří Kolařík, jednatel: Radek Čech, pokladník: Jana Čechová, redaktor Azetu: Roman Bukáček, distributor: Karel Kašpárek a člen: Jiří Peňás.

ČLENSKÉ SCHŮZE 3. 4. 2020, 15. 5. 2020, SCHŮZE VÝBORU 14. 4. 2020

Uvedené přednášky a schůze výboru se nekonaly díky omezením vyplývajícím z pandemie koronaviru COVID-19.

SCHŮZE VÝBORU 19. 5. 2020

Květnová schůze výboru se konala netradičně pod otevřeným nebem na zahrádce Karla Kašpárka. Potvrdili jsme si zrušení výstavy a s obavami jsme diskutovali nad budoucností blížícího se sympozia, které se má konat opět na radnici v Brně - Líšni. Podzimní zájezd byl naplánován na Vysočinu, z důvodu nekonání výstavy bude zpoplatněn částkou mezi 300 a 400 Kč. Po ukončení schůze následovalo opékání špekáčků.

VÝSTAVA KAKTUSŮ 30. 5.–7. 6. 2020

Výstava se nekonala díky omezením vyplývajícím z pandemie koronaviru COVID-19.

SCHŮZE VÝBORU 16. 6. 2020

Sešli jsme se na červnové schůzi výboru opět u Petra Metely a po kontrole předsedovy sbírky jsme zasedli k jednacímu stolu. Na programu večera byla opět příprava sympozia, rozprava o zrušených členských schůzích a zpráva Radka Čecha o plánovaném zájezdu. Petr Metela nás informoval o možnosti uspořádat minivýstavku kaktusů ve Čtyřlístku v září nebo v říjnu. Na závěr jsme popřáli Janě Čechové k narozeninám a slavilo se.

VZPOMÍNÁME NA OTAKARA SADOVSKÉHO (10. 5. 1893 – 19. 4. 1990)

— Stanislav Stuchlík

Letos to bylo třicet let, kdy v úctyhodném věku 97 let (kéž bychom se také tohoto věku ve zdraví dožili!) zemřel Otakar Sadovský, zakladatel *Astrophyta*. Byl to člověk všestranných zájmů, protože se zaměřil nejen na kaktusy, ale také na akvaristiku, orchideje nebo bonsaje. Také v těchto oblastech založil další spolky (anebo alespoň při založení pomáhal). Známa je jeho výzva z roku 1924 k brněnským kaktusářům (českým i německým), že se chystá založení kaktusářského spolku, k čemuž také 8. listopadu téhož roku došlo. Ani nepřekvapí, že jméno nového spolku „*Astrophytum*“ navrhl právě O. Sadovský. Nejceněnější písemná archiválie *Astrophyta* je kniha s jeho zápisy schůzí od první ustavující schůze po dobu několika let. „Koupil jsem tehdy pro nový spolek za 5 korun objemnou, pevně vázanou knihu, do které se napříště mělo zaznamenávat veškeré spolkové dění.“

Celý svůj kaktusářský život se věnoval kaktusům rodu *Astrophytum*. Těm se věnoval opravdu intenzivně, prakticky i teoreticky. Shromáždil jich velkou kolekci (kterou později převzal Z. Fleischer), rostliny pozoroval a křížil. Část těchto rostlin byla přímo z Mexika. Vypracoval také nomenklaturu vzniklých hybridů. Měl hodně zahraničních kontaktů i s kaktusáři, kteří jezdili na stanoviště jeho oblíbených astrofyt. Ti mu posílali informace a také obrázky, což on všechno souhrnně zpracovával. Své poznatky o astro-

fytech zahrnul do dvou knih: „Haage – Sadovský: *Kakteen-Sterne*“ (v němčině), „*Die Gattung Astrophytum*“ (v němčině), kterou napsal společně s B. Schützem. Tato kniha byla vydána později i v češtině. Své vzpomínky sepsal v knize „*Vzpomínky starého kaktusáře*“.

Přiložené foto je pořízeno v roce 1983 u příležitosti jeho devadesátých narozenin. Vypravili jsme se k němu s předsedou Pepíkem Moučkou, abychom mu za *Astrophytum* popřáli k tomuto významnému výročí. Pamatuji se, že byl duševně naprosto fit, ale horší to bylo s jeho nohami.

Jako jedna z velkých osobností *Astrophyta* si rozhodně zaslouží připomenutí v našem *Azetu*.

MAMMILLARIA SCHUMANNII (Br. et R.) Hildmann var. GLOBOSA R. Wolf

— Karel Kašpárek, foto na titulní straně

Rok 2019 byl nejen podle mě, ale i podle řady z vás, velice příznivý z hlediska pěstování a kvetení kaktusů. Ale i tak mě překvapilo, když v mých polních podmínkách (kaktusy mám na zahradě v podstatě přikryté pouze makrolonovou deskou svrchu) koncem září takhle rostlinka bohatě nasadila poupata a 29. 9. vykvetla. Koupil jsem si ji na naší výstavě, kde mě zaujala svým habitem i pro mě neznámým rodovým jménem *Bartschella*. Po troše hledání jsem zjistil, že momentálně platné rodové jméno je *Mammillaria*. V galerii kaktusů na webu Chrudimského kaktusáře, odkud čerpám, se píše: „Vyčlenění samostatného rodu *Bartschella* není v současné době respektováno a naopak zařazení do rodu *Mammillaria*, se-

rie *Ancistracanthae* je odborníky všeobecně přijímáno. Přesto se s ním na jmenovkách a v katalozích u nás i v Evropě nezdídko můžeme setkat, rostlina už dlouho patří mezi oblíbené a jméno *Bartschella schumannii* je mezi lidmi hodně zaužíváno.”

Tento kaktus roste na jihu Baja California v Mexiku a tato varieta byla objevena poměrně nedávno (1983). Podle informací uvedených na webu jde o teplomilnější druh (zimování okolo 10 °C) vyžadující nepravidelnou a opatrnou zálivku, velmi propustný substrát a hodně sluníčka. Vzhledem k mým omezeným možnostem (zimování v paneláku při kolísavé teplotě, růstová sezóna mimo skleník) jsem sám zvědavý, kolik toho „s mou péčí“ vydrží.

https://www.cact.cz/galerie_test/detail.php?id=969

JUBILANTI

Stanislava Kvasničková 75 let
Michal Skurský 65 let
Jiří Vítek 65 let

INZERCE

Prodej sbírky kaktusů

Z rodinných důvodů jsem nucen nabídnout k prodeji svoji sbírku kaktusů. Jedná se o přibližně 10 m² rostlin, kde nejstarší mají asi 30 let. Sbíрка se nachází v Brně-Židenicích a nabízím ji nejlépe vcelku. Bližší informace na tel. 605 148 367, popř. na e-mailu ppouc@seznam.cz.

AZET - zpravodaj Klubu kaktusářů Astrophytum Brno

Celobarevnou verzi zpravodaje najdete na internetových stránkách klubu.

Adresa redakce: info@grafikatisk.com | Tisk: Tiskárna - Zdeněk Indra